

Морски пространствен план на Република България (2021 – 2035)

ГОДИШНА СРЕЩА НА НАЦИОНАЛНАТА РИБАРСКА МРЕЖА
Стара Загора, 15.10.2020 г.

**„Черно море – отворена врата към света, българското
Черноморско крайбрежие – наша отговорност и общо наследство“**

Министерство на регионалното развитие
и благоустройството

Национален център за териториално
развитие ЕАД

Въведение

- **Основание - Директива 2014/89/ЕС** за установяване на рамка за морско пространствено планиране – 31.03.2021 г.
- **Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България** (ЗМПВВПРБ), ДВ бр.28/29.03.2018 г.
- **Закон за Обществените поръчки** – чл. 79 ал. 1
- **Договор № РД-02.29.198/25.07.2019 г.**
- **Екип** – 36 експерти от 9 институции за МППРБ + 31 за ЕО
- **НЦТР** – координираща роля - опит в разработването на национални програмни, законодателни и стратегически документи

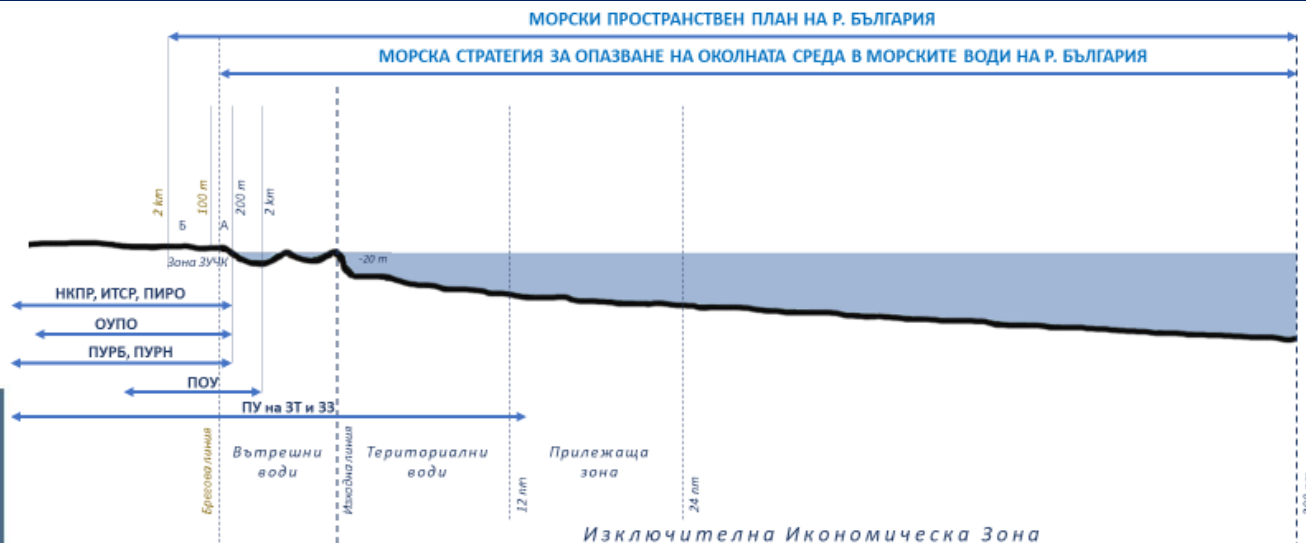

Обща рамка на МППРБ

- **Законодателна** – Директива 2014/89/ЕС за рамка за морско пространствено планиране, транспонирана в ЗМПВВПРБ, 2018 г.
- **Институционална** – Министърът на РРБ и Консултативен съвет с представители на всички ведомства и заинтересовани страни
- **Времева** – 2021-2035 г., актуализация след 10 години
- **Пространствена** – морските пространства на Р. България съгл. чл. 5 ал.1 на ЗМПВВПРБ, крайбрежните морски води (ДР пар.1, т. 54 от ДР на ЗВ) ЗУТ и ЗУЧК, ЗООС, ЗЗТ и ЗБР.
- **Методологична** – екосистемен, интегриран и трансграничен подход
- **Тематична** – морски транспорт, пристанища, рибарство и аквакултури, туризъм, ТИ, защитени територии и зони, КИН, проучвания и добив нефт и газ, военни учения, научни изследвания.

Планова обвързаност

Припокриващи се документи от различни области, чието прилагане се контролира трудно

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Национален център за териториално развитие ЕАД

Какво е и какво не е МППРБ

- МППРБ е **динамичен инструмент за прилагане на Интегрираната морска политика** на ЕС за постигане на устойчиво развитие на морските пространства.
- МППРБ е **колаборация между институциите и експертите** за обмен на информация, знания и идеи, а не състезание между тях.
- МППРБ **се базира на наличната актуална информация и резултатите от научни изследвания**, но сам по себе си не е научно-изследователски проект.
- МППРБ **не разпределя финансов ресурс**, а е платформа за координиране на политиките, свързани с морето и техните приоритети.

Изпълнено

- Събиране, систематизиране и **актуализация на информация**, вкл. платена – 48 искания за информация, сключени споразумения с НСИ и БСК
- **Документален анализ** – повече от 500 документа
- Предварителни **консултации** – повече от 67 институции
- Комплексен **анализ и оценка на състоянието**, SWOT и PEST анализи
- **Прогноза** за социално-икономическо развитие по сектори
- Прогнозни **сценарии и модели** – 4 броя
- **Дълбочинни интервюта** – поканени 62, отговорили 31

Изпълнено [2]

- Разработен **стратегически пакет** с визия и цели
- **Функционално зонироване** на морските пространства
- Анкета за избор на визия – 32 респонденти
- Изготвени **повече от 20 тематични карти** и МППРБ
- Разработена **ГИС база данни** и **Интернет страница**
- Интерактивен **семинар** – поканени 93 души, участници 56
- Завършване на МППРБ с приложения и препоръки
- **Уведомление ЕО** и ОС до МОСВ, повече от 20 консултации
- **Задание за ЕО**, схема за консултации и координация
- **Доклад за ЕО – завършен в очакване на МОСВ за ДОСВ**

Разкрити проблеми и конфликти

- Разпокъсана, несъвместима и трудно достъпна **информация**;
- Недостатъчно **научни изследвания** и публикации, обвързани с морското пространствено планиране и с морската икономика у нас;
- Сложна **институционална рамка** с множество институции на различни йерархични нива с припокриващи се правомощия и слаба координация;
- Недостатъчен институционален, административен и експертен **капацитет** в морското пространствено планиране и в отделни сектори на морската икономика;

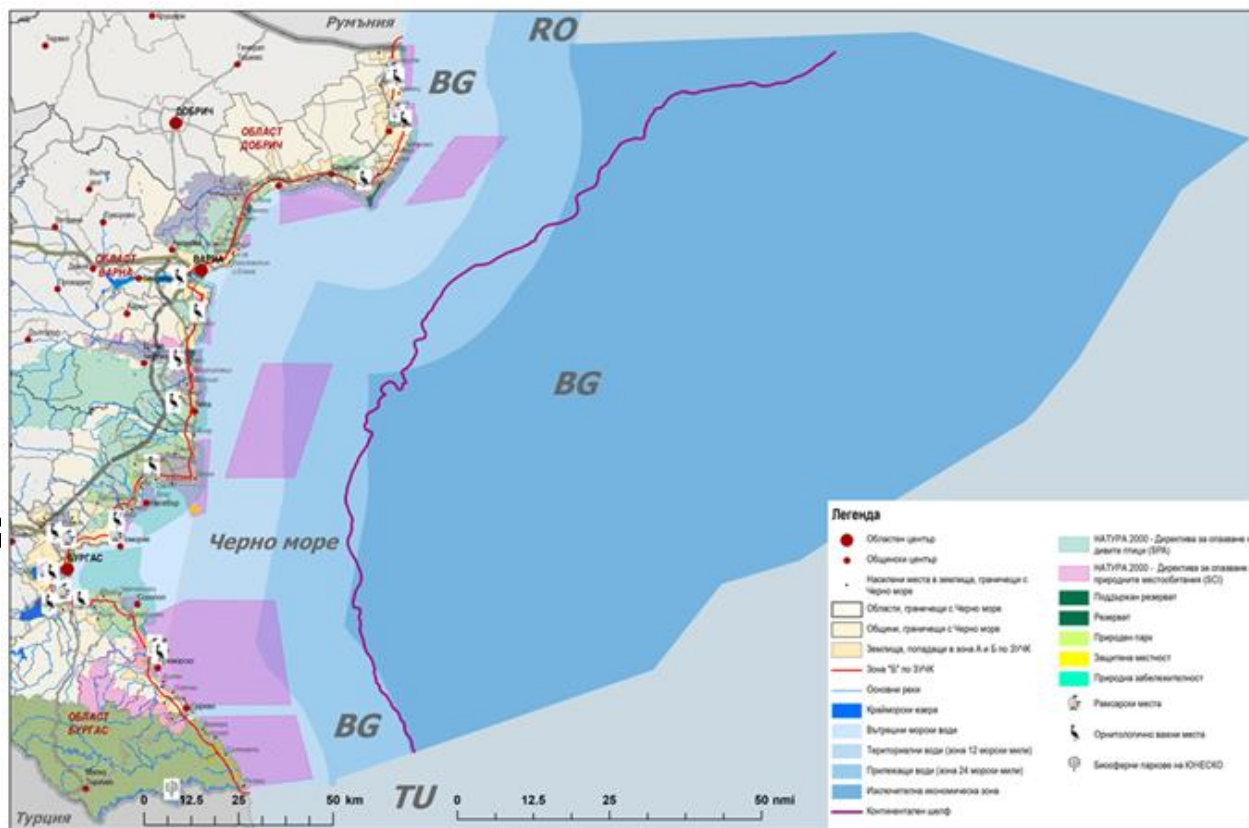
Разкрити проблеми и конфликти [2]

- Липса на доверие, традиции и култура за **споделяне на информация, знания и идеи** и оттам бавен напредък и трудно постигане на търсената **'синя' синергия**;
- Липса на порядък и организация в морското пространство, вкл. на **система за разделно движение**;
- Остаряла **пристанищна инфраструктура** и технологична съоръженост, липса на връзки с техническата и транспортна инфраструктура на брега.
- **Недостатъчен контрол** върху зоните за морска аквакултура, изоставени инсталации и съоръжения, които замърсяват морската околна среда и създават риск за рекреационните дейности в морето;

Разкрити проблеми и конфликти [3]

- Зоните **НАТУРА 2000** в акваторията съобразени със съществуващата система за разделно движение, но не и с необходимите бъдещи промени
- Необходимост от **допълнителни проучвания в отдалечени зони** на акваторията с цел намаляване конфликтите с останалите дейности

Морски пространствен план на Република България 2021 - 2035 г.
Биоразнообразие и НЕМ, включително в крайбрежната зона

Източник: МОСВ, ЕЕА, НЦТР

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Национален център за териториално развитие ЕАД

Разкрити проблеми и конфликти [4]

- Ограничени възможности за **морски спортни и атракционни дейности** поради множество даляни и инсталации за аквакултури;
- Неоползотворени възможности в **лечебен туризъм и таласотерапия**, небалансирано пространствено и времево разпределение на туристически ресурси, туристическа инфраструктура и туристи;
- Недостатъчно интерес към **иновативните морски биотехнологии**;
- **Липса на яснота за приоритетите на България като морска страна.**

Стратегически пакет

- **Прогнози** за развитие на секторите
- **Сценарии** за развитие и потенциални въздействия
 - **Сценарий А** – Икономически растеж чрез оптимално използване на морските ресурси за син растеж
 - **Сценарий В** – Устойчива морска среда съхраняваща ценните морски екосистеми
 - **Сценарий С** – Социално равновесие
 - **Сценарий D** – Интегрирани местни, национални, регионални и общоевропейски интереси
- **Визия** – избор на най-подходящото послание

Визия [1]

- **Чисто и здраво море** – с чиста вода, със съхранено биоразнообразие и рибни запаси и интелигентно използване на ресурсите му;
- **Жизнени и благоденстващи местни общности** – чрез стабилна заетост в традиционни и иновативни индустрии, свързани с морето, устойчив туризъм, културна идентичност и силна сплотеност;
- **Диверсифицирани и устойчиви местни икономики** – чрез стимулирано иновативно предприемачество, пространствено и времево координирани ползвания на морските екосистемни услуги.

Визия [2]

Балансирано и устойчиво развитие на морското пространство на Република България със:

- съхранени **жизненост, добро състояние на околната среда** и богато **биологично разнообразие**;
- привлекателност и потенциал за развитие в Черноморския регион чрез **иновативна, диверсифицирана, конкурентна и устойчива Синя икономика**;
- принос към **благосъстоянието на местните общности**, стимулиран от **информационно обезпечен и осъзнат обществен консенсус**.

Визия [3]

През 2035 г. в морските пространства е постигнато и се поддържа **добро състояние на морската среда и високо биологично разнообразие**. Морските **екосистемни услуги и културно-исторически ценности** са възстановени и опазени. Ползването на морското пространство се извършва от **иновативна, конкурентна и устойчива Синя икономика**. Морският пространствен план допринася за **предвидимост и сигурност** в морските пространства, защото е източник на цялостен поглед, предварително планиране и навременни мерки, осигуряващи **синергия между ползванията и намаляване на въздействието от човешките дейности** върху морската среда. Сътрудничеството между управлението, науката и икономиката на национално и международно равнище създава **нови знания, услуги и екологични технологии в подкрепа на Синия растеж**. Морето осигурява **щастие и благоденствие за всички**.

Главна цел на МППРБ

- **Устойчиво ползване за устойчиво развитие на морските пространства**
 - **Устойчиво ползване** на морските ресурси, за да се съхрани уязвимата екосистема на Черно море и се осигурят дълговечни условия за екосистемните му услуги.
 - **Устойчиво развитие** на местните общности (14 черноморски общини, два региона за планиране от ниво 2, държавата) чрез координирано управление на морските ползвания и съобразено с макростратегическите документи за развитие на региона.
 - **4 Стратегически цели**, отразяващи най-важните аспекти, необходими за постигането ѝ

Стратегически цели

СЦ1 Регулиране и координиране на морските ползвания

- Ясни граници за пределните ползвания на морски екосистемни услуги
- Намаляване на конфликтите при различните ползвания

СЦ2 Изграждане на диверсифицирана и устойчива морска икономика и жизнени териториални общности

- Увеличаване на инвестициите в развитие на съществуващите сектори;
- Насърчаване на инвестиции, иновации и технологични трансформации в подкрепа на нови и нововъзникващи сектори на синята икономика;
- Реализиране на кръгова икономика;
- Развиване на връзки нагоре и надолу във веригите на стойността на съществуващите сектори.

Специфична цел 2.4. Устойчиво развитие на сектор „Рибарство и аквакултури“

Стратегически цели [2]

СЦ3 Повишаване на морската култура, образование и знание

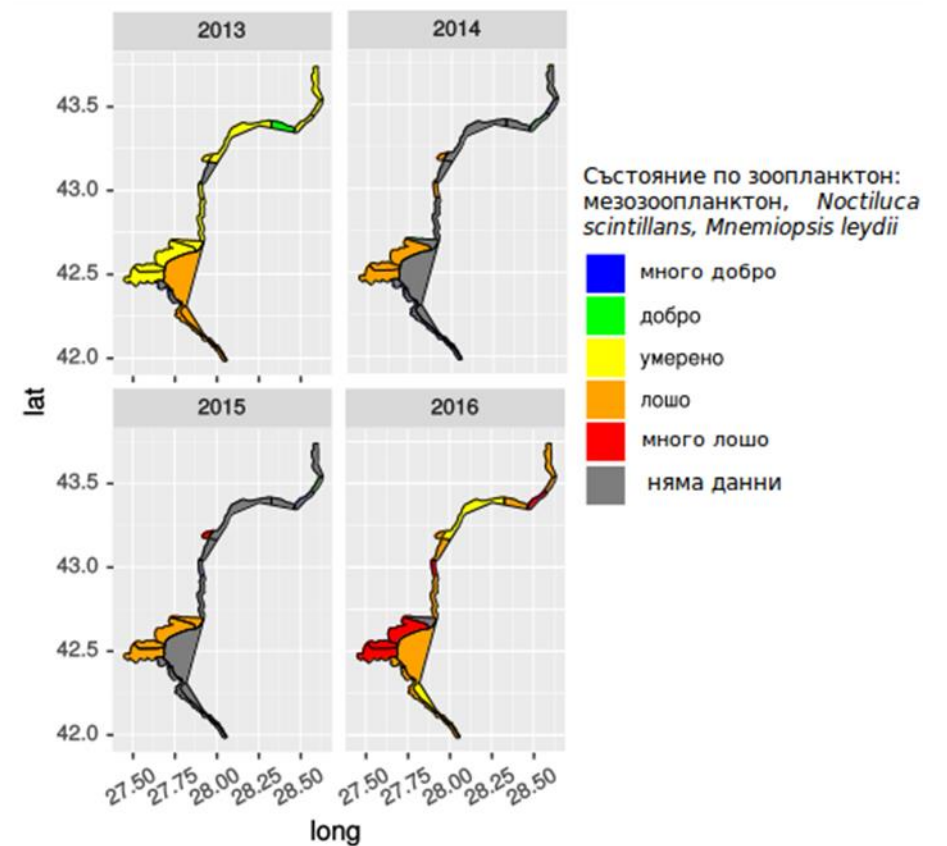
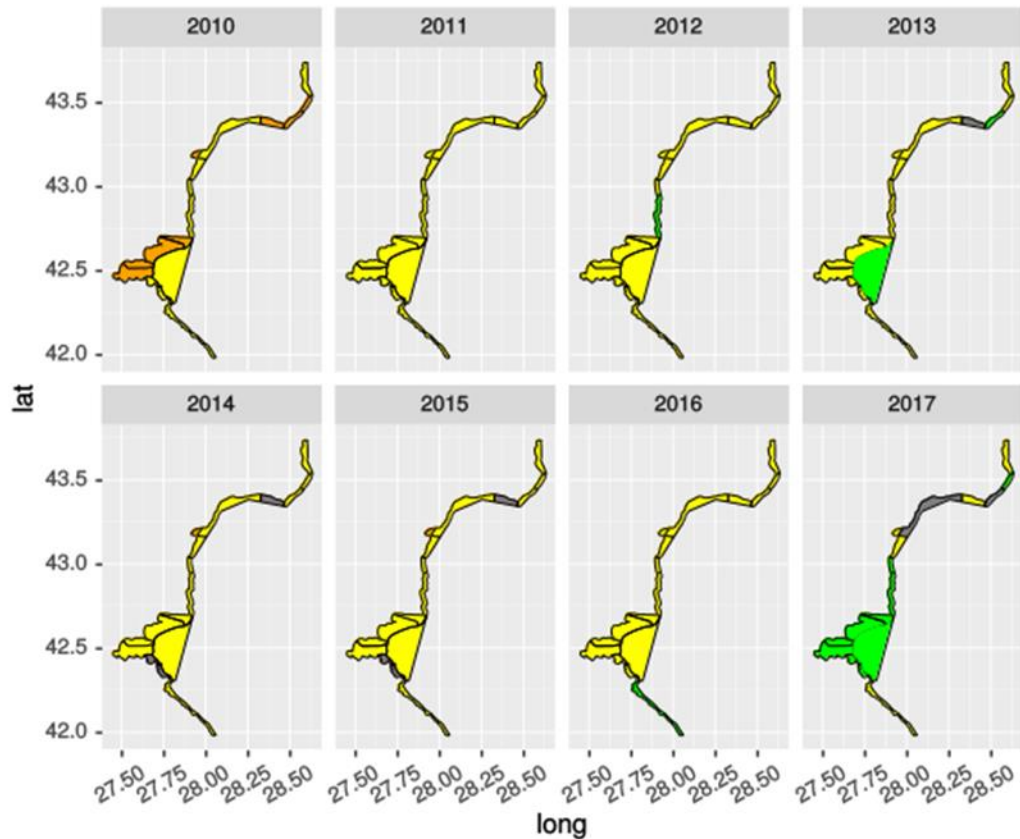
- изграждане на база от знания и иновации за морски политики
- реализиране на програми за екологично възпитание и знание за морето
- разработване на отворени системи за обучение и професионална подготовка според нуждите на регионалния пазар на труда, съвместно със социално-икономическите партньори.

СЦ4 Международно и регионално сътрудничество за опазване и ползване на черноморските ресурси

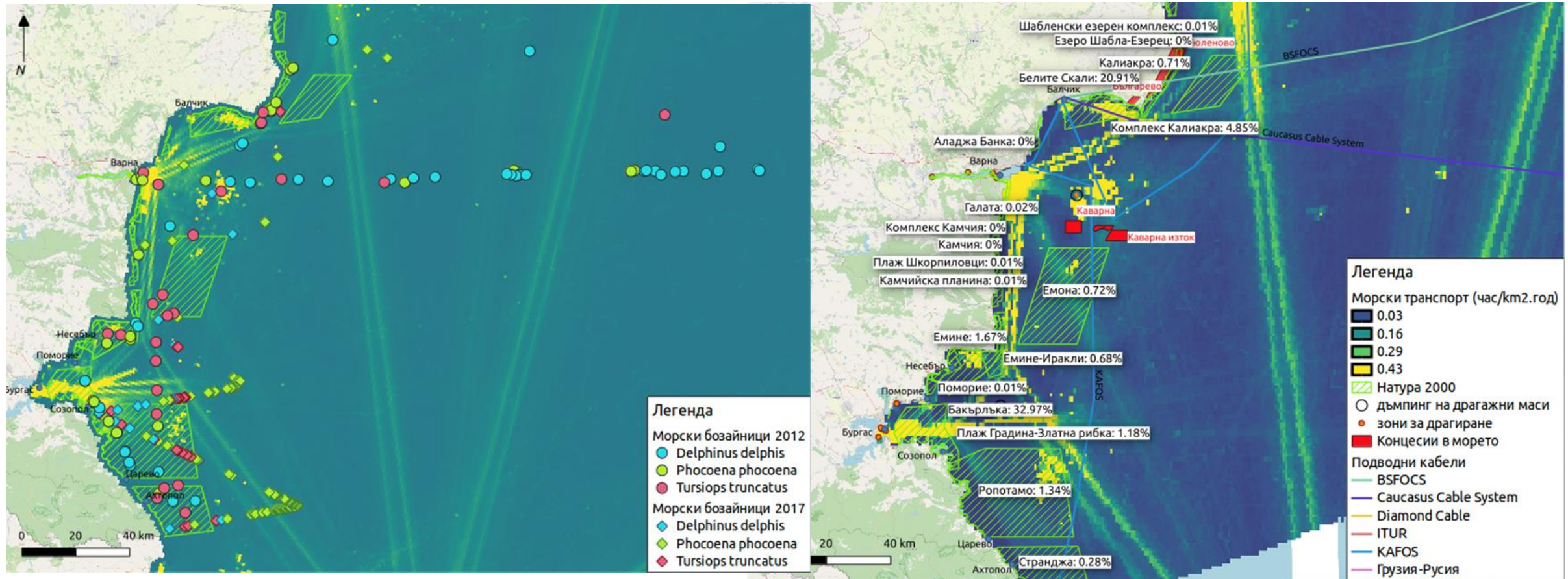
- задълбочаване на сътрудничеството с всички страни от региона
- коопериране за научни изследвания, технологично развитие, опазване на околната среда и иновации.
- насърчаване на прехода към кръгова икономика, изграждане на капацитет, кампании за повишаване на осведомеността

Биоразнообразие [фитопланктон/ зоопланктон]

Биоразнообразие и натиск

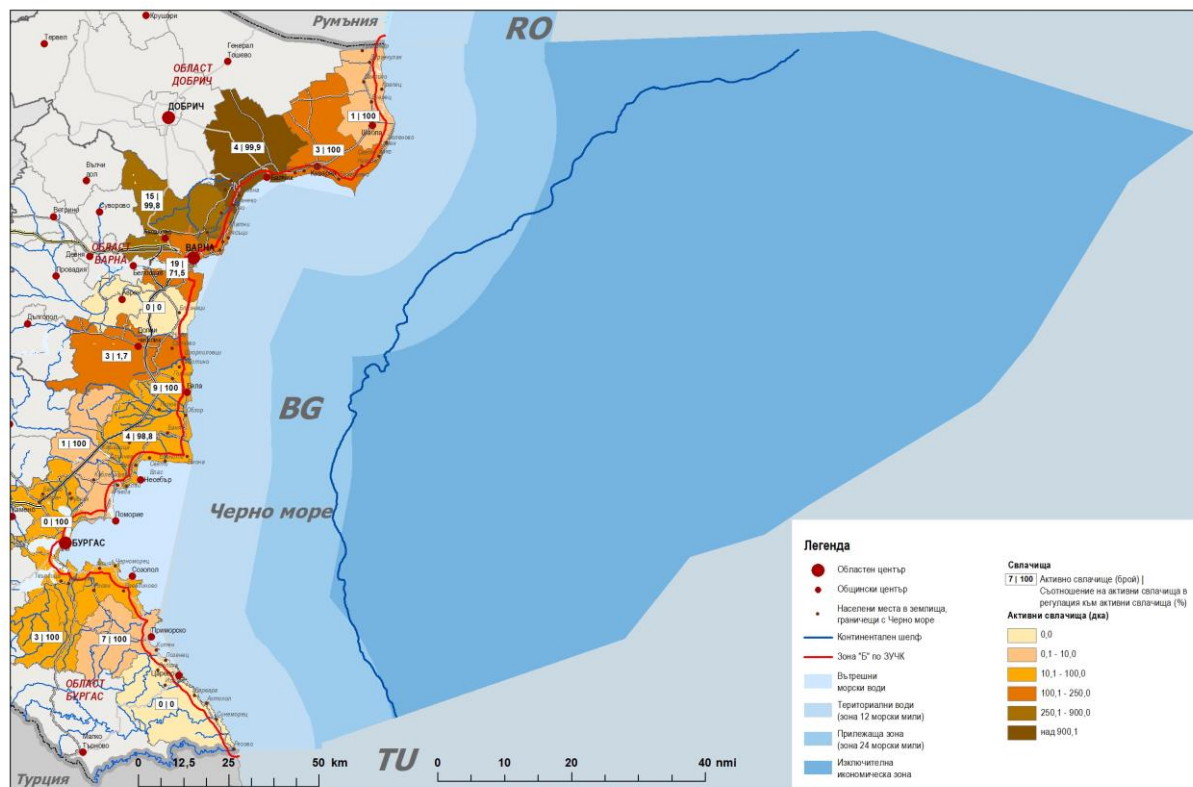

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Национален център за териториално развитие ЕАД

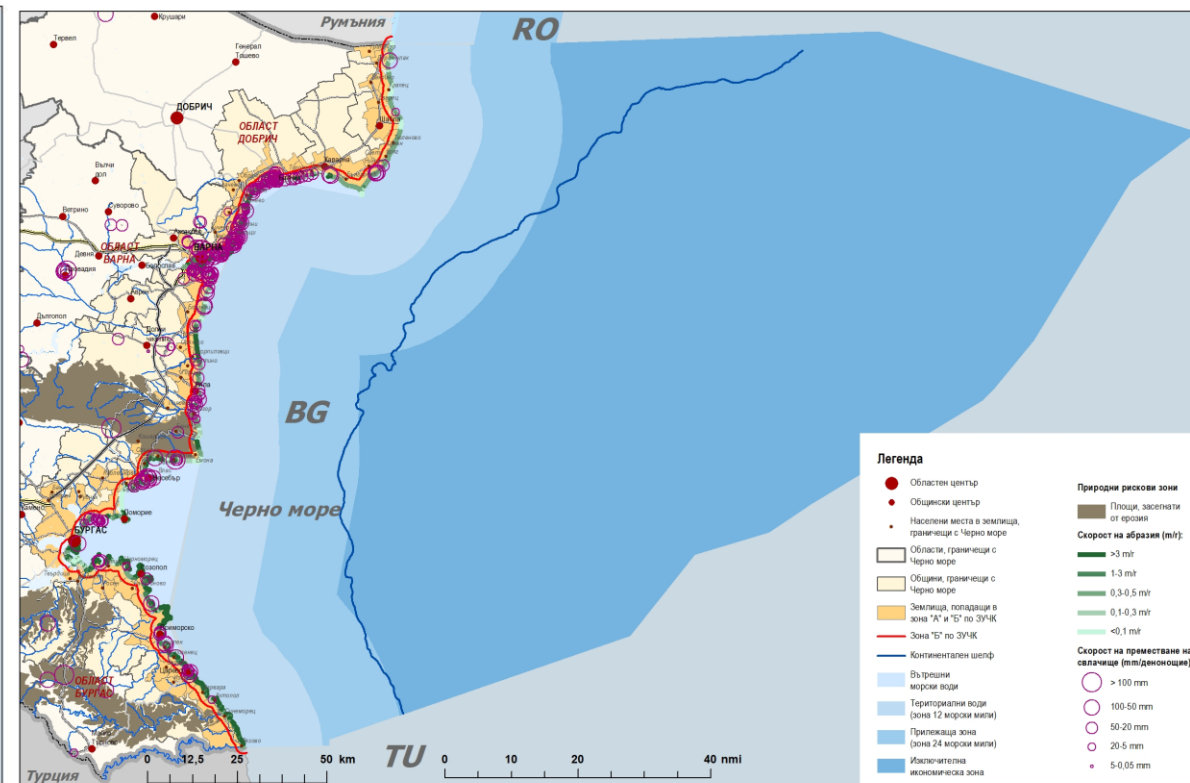

Свлачища, абразия, ерозия

Морски пространствен план на Република България 2021 - 2035 г.
Аналитична карта на активните свлачища по българското Черноморие

Източник: ГЕОЗАЩИТА ООД - гр. Варна, обработка НЦТР

Морски пространствен план на Република България 2021 - 2035 г.
Крайбрежни рискови зони - абразия, ерозия, свлачище

Източник: МРРБ, обработка НЦТР

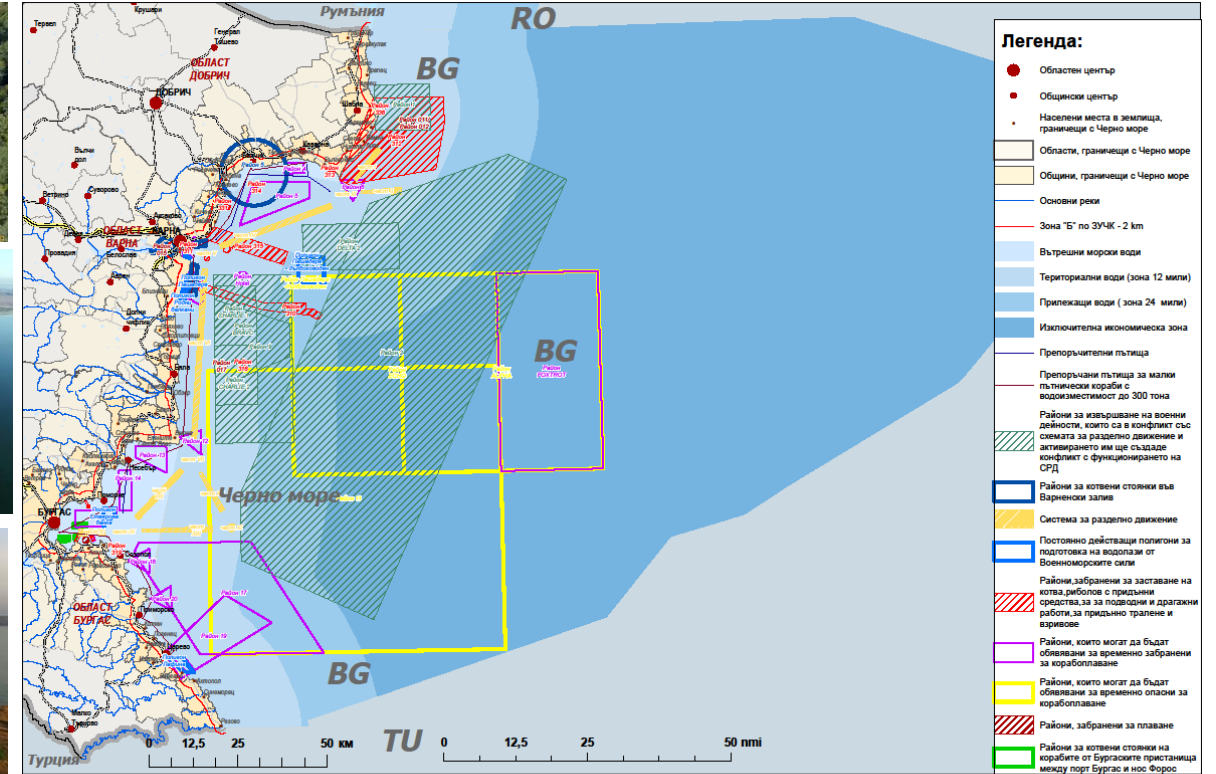
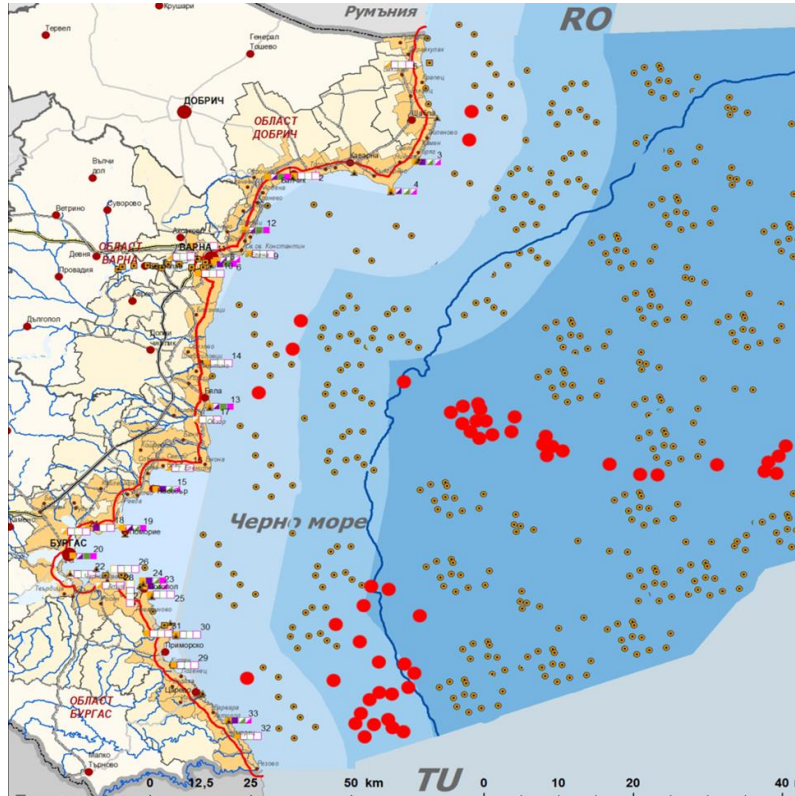

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Национален център за териториално развитие ЕАД

Културно наследство, военни учения

Морски пространствен план на Република България 2021 - 2035 г.

Препоръки към секторните политики

Дейности	Препоръки	Институция	Мотиви	Сроков е
2. Рибарство	2.1. Определяне на зони за опазване на рибните запаси, извън тези в мрежата Натура 2000	БДЧР ИАРА	Увеличаване на рибните ресурси	2014
	2.2. Осигуряване на условия за устойчив риболов чрез компенсиране на загубите в резултат на Covid'19	ИАРА	Намаляване на натиска от браконьерство и нерегистриран улов	2014
	3.1. Завишаване на контрола върху действително използваната акватория за отглеждане на аквакултура	ИАРА БДЧР	Спазване на площта в обхвата на разрешителното за водоползване	2014
3. Аквакултура	3.2. Регламентиране на отстраняването на изоставени инсталации след спряло производство на аквакултура	ИАРА	Прекратяване на вредни въздействия и замърсяване на морската околна среда	2014
	3.3. Забрана за изграждането на ферми за отглеждане на риба в акваторията на Черно море	МЗХГ и ИАРА	Ограничаване на замърсяването и измененията на локалните екосистеми	2027

Информираност и публичност

- Дълбочинно интервю
- Открити пространства
- Анкета визия

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Национален център за териториално развитие ЕАД

Какво предстои

- **Консултиране** с участници и заинтересовани страни
- **Екологична оценка и Оценка за съвместимост**
- Процедури по **трансгранично съгласуване**
- **Обществено обсъждане** на плана и оценките, **междуведомствено съгласуване**
- Комуникации и разпространяване на **знанието за МПП**
- Приемане от **НЕСУТРП, КС по МПП** и одобряване от **МС**
- Изпращане в **Европейската комисия – 30 март 2021 г.**

Благодаря за вниманието!

проф. д-р арх. Веселина Троева

Национален център за териториално развитие ЕАД

София 1000, ул. "Алабин" № 16 -20

Тел: **+359 2 9800308**

Email: office@ncrdhp.bg www.ncrdhp.bg

Министерство на регионалното развитие и
благоустройството

Национален център за териториално
развитие ЕАД

